

VASÁRNAP

JUBILEUMI 25 ÉVFOLYAM

Budapest, 1944 június 30. XXVI. évf. 26. sz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
 („Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
 Telefon: 11-55-62.
 Postafatakrékpénztári csekk száma: 25.155.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.
 Külföldre egész évre 12, félévre 6, negyedévre 3 P.

Péter-Pál 1944-ben

Emberemlékezet óta a magyar életnek legszebb, legjobban várt, a magyar kenyér jelképes ünnepe június 29-ike. Ekkorra Jsten Napja megérleli a gabonát, megsuhannak a kaszák, felbúg a cséplőgép és a gép ontja Jsten áldását, a magyar munka gyümölcsét: mindnyajunk mindennapi kenyerét... Az idén azonban a beteljesülés boldog ünnepének napján évezthozó gépmadarak zúgnak el a Kárpátok kalászringató medencéje fölött és gyújtólámpákat, robbanóbombákat, halált és vést szórnak le... A banditák azonban nemcsak mindennapi kenyérünket akarják elhamvasztani, nemesak arra törekszenek, hogy derék magyarok teremő munkájának gyümölcsét pusztítsák el, de nemetországban sok helyen megtörtént, hogy a dolgozókra gépfegyvertűzet árasztottak. Embervadászok ülnek a világ-hatalmukra bítszke angolszászok repülőgépeiben. Akkor, amikor vadásztörvényeink tiltják, hogy az erdőmezők vadjait repülőgépről vadásszák, az angolok és amerikaiak hadierköseikkal összeegyeztethetőnek tartják az embervadászat rendszeresítését. Védetelen emberekre golyózáport zúdítani ketségkívíül veszélytelen valami. — igaz, katoná, lelkében és tetteiben keresztény ember tehát semmiesetre sem vetemedhet erre a gyáva harcmodorra. A magyar földművelők elszántságát, kemény helytállását nem csökkentheti tehát a gyáva banditák minősíthetetlen támadása: még keményebben markolja meg a belső front honvédje a maga kipróbált fegyverét, szerszámját, a gyújtogatók elleni védőeszközét és legyelmeztetven végrehajtja azokat az övintézkedéseket, amelyeket a tapasztalatok alapján a hatóságok előírtak. Az embervadászok gépfegyvergolyóit, gyújtólámpáit idejében elfojtja majd a jól szervezett figyelő- és tüzőtőszolgálat, amelyben részvesz a falu apraja-nagyja, a gépfegyvergolyók ellen védelmet nyújt majd — ha más nincs — a barázda, de a szárnyas banditák semmiesetre sem vonhatják majd ki magukat az isteni számonkérés alól, még ha sikerül is ideig-óráig megmenekülniök a honvédtésyverők és német bajtársak megtorlása elől...

Vitéz Imrédy Béla:

A KÜLSŐ ÉS BELSŐ FRONTNAK EGYÉ KELL LENNIE LÉLEKBEN, A KARÁSBAN, ÁLDOZATVÁLLALÁSBAN...

Vitéz Imrédy Béla hatalmas beszédet mondott a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetségének nagytáborozásán

A magyar megújulásnak, a bolsevizmus elleni harc győzelmes befejezésébe vetett hit megnyilatkozásának hatalmas segerszemléje volt a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetsége által június 29-én rendezett nagytáborozás. Az ünnepesen Szoljay

Dóme miniszterelnökkel az életkőn megjelentek a kormány tagjai, a baráti államok képviselői, a politikai és társadalmi élet kiválósgái és a keleti frontot megjárt, harcdezt, rendíthetetlen magyarságukról, áldozatvállalásukról hitet tett harcosok.

Kifejtette ezután, hogy a harc elkerülhetetlen volt és Európa pusztulását eredményezte volna, ha Európa tétlenül nézi a bolsevizmus felkészülődését.

Hálával emlékezett meg — a hallgatók hosszas tapsvihárok között — a Nagy Német Birodalom Führeréről és Mussoliniról, akik Európát a bolsevizmus elleni harcra megszervezték.

A Kormányzó Urat ünnepli a nagytábor közönsége

A nagytáborozást Ney Károly, a Szövetség országos elnöke nyitotta meg. Fesztes vigyáz-állásban hallgatta végig a közönség az elnök megnyitó szavait, amelyekkel leszegezte, hogy

déssel ünnepelte a Kormányzó Urat.

A kiáltvány elhangzása után a közönség lelkes és viharos éljenzése közben emelkedett szóljásra vitéz Imrédy Béla közzgazdasági miniszter.

a bolsevizmus elleni harc évfordulóján mely ragaszkodással fordul minden magyar a Vár felé, kérve az Istent, hogy Kormányzó Urunkat, minden magyarok vezérét tartsa meg erőben, egészségében, harcbanálló nemzete boldogulására és dicsőséges győzelmére.

Ambrus József, a Szövetség országos ideológiai vezetője olvasta fel ezután a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség kiáltványát, amely hangsúlyozza, hogy

a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetsége az áldozat és a vér jogán emeli fel szavát és megköveteli, hogy itthon rend legyen, hogy minden a harcoló honvéd érdekében történjen.

A hatalmas tömeg nagy lelkes-

Vitéz Imrédy Béla az új magyar életről

Megemlékezett róla, hogy a világtörténelem eddig ismert legnagyobb hadseregei merőzése megkezdésének harmadik évfordulójára gyűlt össze a nagytáborozás. Hangsúlyozta, hogy az azóta változó szerencsésével lezajlott harcok nem fásztították el sem testben, sem lélekben a mi oldalunkat és nem szenvedett törest a győzelembe vetett hit és bizalom. Hangsúlyozta, hogy ma senki sem teshet rózsás hetekét, hónapokat népe elé, de

után a bolsevizmus ronbóló, a keresztény hit, az erkölcs és emberiség elleni munkáját, majd bebizonyította, hogy a bolsevizmus csak látszólag kötött bekat az egyházzal és csak porhintésképpen osztatta fel nemzetközi szervezettel.

A hallgatóság lelkes és egyhangú helyeslése közben szegezte le, hogy minket a törvény hajt! A természet törvénye, a vér és lélek törvénye. A vér, amely összetart, a lélek, amely a Gondviseléshez kapcsol. Igazságot keresünk és igazságot akarunk megvalósítani azok között, akiket a vér törvénye összefűz. A szocializmusban a szocialis igazságot keressük és a vér törvényében a nemzet javát szolgáljuk. Ez a megoldás, ez az egyedüli megoldás a világtörténelemben szemben és a hála szava illeti meg azt a férfit, aki vállalta ennek a törvénynek a szolgálatát és az Európa gerincét alkotó nagy nemzetet az elkerülhetetlen harc megvívására vezette.

eggyé és nagyvá csak a vér-áldozat forrasztja a nemzeteket. Kifejtette, hogy a Szövetség a jó magyarok, egyenlő magyarok osztálymentes egységét akarja megteremteni és a szabad nemzetek együttésének új Európájáért küzd a földrészek fölbbi, új életre vágó népevel együtt.

— Tudjuk, hogy jövönknek meg sokkal tartozunk — mondta beszéde zárószavaiban vitéz Imrédy Béla — mert a jövő csak az igazság jövője lehet és nekünk bent is igazságot kell tennünk, kiesinyek és nagyok között egyaránt. A becsületnek, a munkának, a szocialis megbékélésnek és a társadalmi igazságnak az országát kell megteremtenünk, hogy vegre egy legyen ez a nép. Jön az új világ, a jobb kor, a halál jele alól hírdeljük — mutatott fel vitéz Imrédy Béla a díszemlény mögött lévő szövetségi jelvényre; feketé alapon halálfej kardokkal, — hogy jön a győzelem, de addig, míg a kezünkben nincs, számunkra nincs más gondolat, nincs más akarat, nincs más törvény, csak egy: a Harc!

egyöt tudunk: élni akarunk, élni kell, élni fogunk!

Hangsúlyozta ezután, hogy idehaza méltóbbnak kell lennünk annak a tőnek a nagyságához, amely kint a harcerekben kockán forog.

— Kettős a front — úgymond, — és mégis egynek kell lennie lélekben, akarásban, áldozatvállalásban

Megrázó színekkel eseteleto ez-

Vitéz Imrédy Béla beszédét sokszor szakította félbe a lelkes taps és éljenzés és mikor a miniszter befejezte szavait, a megjelentek hatalmas tábora hosszú ideig tartó lelkes óvációban részesítette. A nagytáborozás a Himnusz eléneklésével ért véget.

Felhívás a tűzharcosokhoz

Az 1938. évi IV. t.-c.-ben (tűzharcos törvény) nyert felhatalmazás alapján a magyar királyi honvédelmi miniszter annakidején a Magyar Tűzharcos Szövetséget jogosította fel a tűzharcosok kizárólagos érdekképviseletére.

Az 1942. évi XIV. t.-c. 37. §-a az említett tűzharcos törvény hatályát kiterjesztette a jelenlegi világháborúban résztvevő és a Tűzkereszt I. fokozatának igazolt tulajdonosaira is. Az idézett törvények szerint tehát

a Tűzkereszt I. fokozatával rendelkezők ugyanolyan jogú tűzharcosok, mint a Karoly csapatkereszttel rendelkezők. A Magyar Tűzharcos Szövetség alapszabályai ilyen értelemben módosultak.

A honvédelmi miniszter ezek alapján felhívta a csapatok, intézetek stb. parancsnokait, hogy leszerelés alkalmával minden leszerelő tűzharcost figyelmeztessenek illetve hívják fel őket a Magyar Tűzharcos Szövetségbe, mint egyedi érdekképviseleti szervbe való belépésre.

Minden leszerelt tűzharcosnak saját jól felfogott érdeke, hogy tagja legyen ennek az érdekképviseleti szervnek, amely a polgári életben tűzharcos vonatkozásban bíró ügyekben támogatásukra lesz.

A belügyminiszter rádiószózata

A belügyminiszter rádiószózatot intézett az amerikai magyarokhoz és megegyeztetett az amerikai engesztelhetetlen propaganda ködösítő állításait, így azt, hogy nálunk önkényuralom dühöngene. Szó sincs arról, amit az angolok mondanak, hogy mi már beletörődöttünk várjuk az ő győzelmüket. Magyarországon tökéletes nyugalommal, biztonsággal és a győzelmi tudat megingathatatlanságával figyeljük a háború jelen eseményeit. Aggódva gondoltunk arra, hogy elmarad az invázió, mert csak az ad lehetőséget a németeknek és szövetségeseiknek arra, hogy az ellenség a szárazföldön döntő vereséget szenvedjen.

Ne tartsunk otthon készpénzt!

A legutóbbi légitámadások után több olyan bejelentést tettek a károsultak, amelyben lakásukon őrzött és a bombázás folytán megsemmisült készpénzeikért kértek kártalanítást.

Illetékes helyről közlik, hogy kormányrendelet értelmében általánosságban csak a rendes háztartás, illetve üzemi szükséglet céljára feltétlenül szükséges készpénzben bekövetkezett kárt engedik megállapítani. Az ezeket meghaladó mértékben megsemmisült pénzt csak akkor lehet kárként megállapítani, ha a károsult bonyolult igazolási eljárás után bizonyítja, hogy a

megsemmisült készpénz otthontartása indokolt volt. Felvívjuk tehát a figyelmet arra, hogy a napi szükségletet meghaladó pénzkészletet az érdekeltek pénzintézetknél helyezték el, mert a pénzintézetek a náluk elhelyezett tőkéket még akkor is teljes mértékben kö-

telesek visszafizetni, ha a pénzintézetet bombatalálat érte.

Egyébként is a nemzetgazdaság számára kárt jelent, ha otthon halmozzák a készpénzt, nem is beszélve arról, hogy a kártalanítási eljárás milyen hosszadalmas és bonyolult.

A Kormányzó Úr vitézzé avatta Sztójay Döme miniszterelnököt

Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója, a Vitézek Főkapitánya, június 23-án délelőtt a királyi várpalotában a vitézavatás ünnepélyes szertartása szerint vitézzé avatta Sztójay Döme miniszterelnököt. A vitézi eskü szövegét vitéz Igmány-Hegyesy Géza altábornagy, a Vitézek Főkapitányának helyettese, olvasta fel.

Vitéz Sztójay Döme miniszterelnök az első világháborúban mint vezérkari tiszt, előbb gyalogdandárnál, majd hadosztálynál, később Bosznia, Hercegovina

és Dalmácia katonai parancsnoka mellett, mint a hadművelési csoport vezetője teljesített szolgálatot, az olasz harctéren a Dolomitokban pedig egy hegyi dandár főnöke volt.

Az első világháborúban szerzett érdemei elismerésből többben részesült kitüntetésben, így tulajdonosa a hadídszítményes III. oszt. Vaskorona Rendnek és a III. oszt. Katonai Erdemkeresztnek a kardokkal, az ezüst és a bronz Signum Laudisnak a kardokkal és a német Vaskeresztnek.

Katonailag szervezik át a rendőrséget és a csendőrséggel együttes vezetés alá helyezik

A hivatalos lap június 25-iki száma igen nagyjelentőségű és horderejű kormányrendeletet közöl.

A rendelet a magyar királyi rendőrség átszervezéséről szól és lenyegileg a rendőrség katonaiságát jelenti.

A kormányrendelet a katonailag szervezett testülettel nyilvánított rendőrséget a csendőrséggel egységes vezetés alá helyezi. Az egységes vezetés az eddigi csendőri felügyelet látja el, aki a jövőben a csendőrség és a rendőrség felügyelője címet viseli.

A rendőrség tisztviselői karát a rendelet a csendőrség tiszt-, illetve tisztviselői karába, örszemélyzetét pedig a csendőrség legénységével azonos rangosztályokba, illetve rendőrfokozatokba sorozza.

Az a rendelet a katonailag és a honvédelmi miniszter hajtják végre.

let a csendőrség tagjaira fennálló rendszerrrel lényegileg azonosan állapítja meg.

Részletesen szabályozza a rendelet a rendőrség tiszt képesítését, kimondja, hogy a rendőrtisztekre is a honvédség szolgálati szabályzata, valamint a honvédség beszületési, nősülési és személyi szabályai az irányadók. Végül a honvéd büntetőbíráskodás alá helyezi a rendelet a rendőrség egész személyzetét.

Nagyjelentőségű rendelkezése a kormányrendeletnek az is, hogy visszaállítja a rendőrség kerületi főkapitányságait. A kerületi főkapitányságok tudvalegően 1931-ben szűntek meg és akkor állították fel helyettük a rendőrség vidéki főkapitányságait. Most a vidéki főkapitányság természetesen megszűnik.

A rendeletet a belügyminiszter és a honvédelmi miniszter hajtják végre.

Jurcsik Béla földművelésügyi miniszter a beszolgáltatási rendelet sikeréről és a mezőgazdasági munkaszolgálat bevezetéséről

Jurcsik Béla földművelésügyi miniszter megjelent az OMGE egyesületi tanácsának ülésén és Somssich László gróf elnök üdvözlő szavaira és a gyűlés napirendjén lévő tárgyak előadójának előterjesztésére, valamint az egyesületi tanács tagjainak felhívásaira válaszolva a mezőgazdasági időszerű kérdéseiről figyelemreméltó tájékoztatást nyújtott.

Hangoztatta a miniszter, hogy amint közellátási államtítkár korában mindig örömmel vette igénybe a mezőgazdasági érdekképviseletek támogatását és e támogatásnak csak hasznát látta, úgy most és a jövőben is számít a gazdasági szervezetek segítségére és közreműködésére a tárcára váró súlyos feladatok megoldásánál.

A felvetett kérdésekre ráterve, Jurcsik Béla földművelésügyi miniszter utalt arra, hogy

a gazdasági szervezetek a háborús áldozatvállalás terén is a legjobb példával jártak elől, amit igazolnak a terménybeszolgáltatás terén elért eredmények. Ugyanis a 100 kat. holdon felüli birtokcsoportba tartozó gazdák kötelezettségükön felül tettek

eleget a terménybeszolgáltatásnak és a kisebb birtokosok teljesítménye is megfelel a várakozásnak.

Jól tudja, hogy az 5 pontszám alóli csoportban legkezelebb a helyzetű a gazdáknak, ezért igyekezett a jövő gazdasági évre lehetővé tenni, hogy ezek és családtagjaik más gazdaságban végzett munkájukat is teljesíthessék a rájuk rótt beszolgáltatási kötelezettséget. Most a gazdasági év végén az elszámolás megkezdésekor fog ki- derülni, hogy

azok a gazdák jártak jól, akik minden terményüket és termékeiket az előírt úton szolgáltatták be, mert nemcsak hogy prémiumban fognak részesülni, hanem a szükségesleli cikkeket juttatásánál is kedvezőbb helyzetben lesznek azoknál, akik a feketepiacon kisérelték meg az értékesítést.

Részletesen foglalkozott a miniszter a mezőgazdasági iparcikkkel való ellátásának problémájával és biztosította a gazdasági szervezetekről, hogy

mind a termelő gazda, mind pedig a mezőgazdasági munkás teljesítménye arányában jut majd iparcikkhez.

Ezután a munkáskérdést taglalva, hangoztatta, hogy csak az intézményes munkaelegyítéses megvalósítása biztosíthatja a mezőgazdasági munkák zavartalan elvégzését. Az érkezőről szólva kiemelte, hogy az árak kiizomálásának járható útja az árkiegészítő rendszerének kiegészítése. A kötelező termeléssel kapcsolatos

fontos szerepet szán a rövidesen életrehozandó kísérleti gazdaságoknak, amelyek hivatalos lesznek, hogy a környék gazdáinak útmutatással szolgáljanak.

A zsirbeszolgáltatási kötelezettség teljesítésének nehézségeire vonatkozó panaszokkal kapcsolatban felhívta a miniszter a gazdák figyelmét arra, hogy az olajos növények termelésével lehet a legtöbb zsirponton szerezni.

Az olajos magvak átvételének gyors és akadálymentes lebonyolítása érdekében intézküdni fog.

Az állatrekvirálást a miniszter szükséges rossznak tekinti, joggal reméli azonban, hogy az állati termékeknek a terménybeszolgáltatási rendszer keretébe való beillesztésével megszűnnek a panaszok és javulni fog a helyzet.

Végül a miniszter a közigazgatás megújítására vonatkozó terveiről nyilatkozott. Majd annak a reményéről adott kifejezést, hogy a pusztító háború elmúltával újabb csak a magyar föld lesz az alap, melyből az ország felvirágoztatása kiindulhat.

Részvételi a miniszter az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyűlésén is, amelyen a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség képviselőiben Schandl Károly dr. és Wünsch Frigyes dr. társelnökök jelentek meg.

A miniszter Khuen Hédervy Károly gróf elnök üdvözlő szavaira válaszolva nagy beszédet mondott.

A miniszter azzal kezdte beszédét, hogy hivatalbepelése óta állandóan hangoztatja a mezőgazdasági kamarák létjogosultságát és fontosságát.

— Igyekeztem az — folytatta —, hogy a mezőgazdasági vagyonállaga az adott lehetőségek között minél teljesebben álmmenthető legyen.

Programja tehát nem más, mint a mezőgazdaság érdekeinek lehető legjobb szolgálata.

Ezután az egyes felszólalók ismertették a gazdasági szervezetek ki- vágásait és észrevételeit. A felszólalásokra ismét a miniszter válaszolt és megállapította, hogy évtizedek mulasztását nem lehet márról-holnapra jóvátenni.

Mindennemű ellátásban első helyen áll a honvédség és ma mindent a honvédelem érdekében kell alávetni.

A továbbiakban elismerte, hogy a legfontosabb kérdés a szükséges mezőgazdasági munkaelegyítés biztosítása.

Ezért indította el a földművelésügyi miniszterium a minisztertanácsban a kötelező munkaszolgálat elrendelésének ügyét.

— A miniszterelnöktől lefelé — mondotta — a legkisebb munkásig mindenről legyen meg munkateljesítményének ősszára és kimutatása, mert csak így lehet észszerű munkaelegyítés megvalósítani. A javaslatot rövidesen végrehajtják. Az árkiegészítés megvalósítása rövidesen szintén nyugvóponttra jut, mert ezt Imrédy Béla gazdasági miniszter vette a kezébe. Biztosítani fogják a gazdák üzemi-üzemeltetését.

A miniszternek Khuen-Hédervy elnök mondott köszönetet, majd az elnöki beszámolóra került sor. Befelezésül dr. Halács Agoston kamarai igazgató terjesztette be jelentését.

**Nem gazdaságos a sertés
és baromfityesztés**
a törvényesen védet.

LAKOSHEGYI BAKTÉRIUMÖR
néhány. kapható és megrendelhető csak
AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII., Dobány-utca 84. sz. 2/a
Árak demyonna! ab Budapest
5 10 15 liter
16.50 31.50 46.50 P
a pénz előtérsek beküldésénél 50 f. levonandó.

Újabb terrortámadások Budapest ellen

Folyó hó 25-én az esti órákban szovjetország gépek repülték át a keleti határon át az erdélyi részeket és a Bácskát, majd délnyugati irányban távoztak. Valószínűleg ugyanezen gépek folyó hó 26-án a kora hajnali órákban a berepüléssel azonos útvonalon repültek vissza. A berepülés zavaró jellegű volt.

Még a zavaró repülés alatt erős angolász terrorbombázó kötelékek lépték át az ország déli határát és több egymásutáni hullámban a Dunántúlon át Budapestig törtek előre.

A bevetett vadászok, de különösen a légvédelmi tüzérség hatáso beavatkozása következtében az ellenség nem tudott tervszerű támadást végrehajtani s a berepült bombázók egy része bombaterhének ledobása előtt visszafordulásra kényszerült. Több ellenséges gép lelövését s az ezekből kiugró személyzet elfogását jelentik.

Bombázásról a fővárosból érkezett jelentés. Itt a lakosságnak veszteségei voltak és anyagi károk keletkeztek.

A berepülő terrorbombázók a berepüléssel azonos útvonalon távoztak.

Folyó hó 26-án a koradélelőtti órákban a Dunántúlon széles kiterjedésben és több hullámban erős ellenséges kötelékek délről észak felé átrepültek légterünket, majd később ugyanezen az úton visszarepültek. Saját és szövetséges vadászok az ellenséges kötelékekkel több helyen megütköztek, több lelövést jelentettek.

Bombázásokról, károkról jelentés nem érkezett.

Június 27-én, kedden délelőtt a fővárosban terrortámadás, amelyről lapzártakor a következő hivatalos jelentést adták ki:

Folyó évi június hó 27-én a koradélelőtti órákban déli határunkon széles kiterjedésben többszáz gépből álló ellenséges bombázó-kötelékek léptek be az ország légtérébe és Budapest ellen összpontosított terrortámadást hajtottak végre.

A főváros több lakónegyedén tüzek és károk keletkeztek. A mentési munkálatokat még a támadás alatt megkezdték és teljes erővel folytatják. Vidékről eddig csak Szolnokról jelentettek szórványos bombázást.

A tüzérség úgy a főváros légtérében, mint a berepülési útvonalon hatáson tüzelt. Saját és szövetséges vadászok az ellenséget több helyen harca kényszerítették. A főváros körzetében már eddig is 17 terrorbombázó gép lelövését jelentették. A lelőtt gépek száma előreláthatólag növekedni fog.

A FALU LÉGOLTALMA

(A falvak népét a nappalra fokozódó légítámadásokkal szembeni védekezésről a m. kir. honvédelmi minisztérium az alábbi közleménnyel tájékoztatja:)

A falvakat — elsősorban a tisztán mezőgazdasági jellegűket — a légítámadások kevésbé fenyegetik. Ez a feltevés azonban nem jelenti azt, hogy a falvakat nem érheti légítámadás, hanem csupán azt fejezi ki, hogy a falvak elleni légítámadásnak kisebb a valószínűsége. A veszély a falvakra vonatkozóan is fennáll bizonyos mértékig, mert a kimondottan megfélemlítő támadást végző, vagy kiszabott céljukat a légvédelem beavatkozása miatt el nem érő repülőgépek vagy gépek nélkül szörjék le bombáikat mindenütt, ahol lakott területet látnak.

A falvaknak a légítámadás elleni védekezésre tehát hasonlóan fel kell készülniök, mint a városoknak, vagy a nagyobb és hadiszempontból fontos céltárgyakat magukban foglaló községeknek. A felkészülés mértéke azonban a dolog természete folytán lényegesen egyszerűbb, mint a légítámadás állandó és valószínűbb veszélyének kitett egyéb helységeknél.

Ennek a közleménynek a célja: ismertetni mindazokat a tennivalókat, amelyeket falvakban légítámadás alatt végrehajtani célszerű, egyrészt azért, hogy az esetleg bekövetkező légítámadás ne érje váratlanul a falusi lakosságot, másrészt, hogy a károk minél kisebb mértékre legyenek szoríthatók. Megjegyez-

zük, hogy falu elnevezés alatt csak az úgynevezett kisközségeket értjük: légóltalmi kifejezéssel élve azokat, amelyeket a „D” osztályba sorolnak.

A falvak riasztása

A falvak a légítámadás közelségéről és a veszély bekövetkezéséről éppennygy a műsorszóró rádió útján értesülnek, mint a városok és a nagyobb községek. Felmerül itt mindjárt az a kérdés, hogy a veszély jelentkezősokor végrehajtásuk-e a nyilvános riasztást a falvakban, vagy pedig nem? Kérdés, hogy feltétlenül szükséges-e például harangfelvételrel tudtára adni a lakosságnak a légítámadás közelségét. Ennek az igen fontos kérdésnek a megoldására általános szabályt felállítani nem lehet.

Legjobb, ha a helyi légóltalmi parancsnok a község vezetőtől történt megállapodás alapján dönti el, hogy riasztás-e nyilvánosan a falut?

A mérlegelésnél szerepet játszik az is, hogy nappali vagy éjszakai támadásról van-e szó. Kötségekívül

az a legjobb, ha a fontosabb céltárgyak, pl. ipartelepek, vasúti csomópontok közelében ki fekvő, vagy az ellenséges repülőgépek szokásos felvonulási útjába eső falvakat nappal nyilvánosan riasztják, éjjel azonban a riasztás ezekben a falvakban is elhagyható. A kisebb hegyek vagy dombok közé épített minden céltárgytól távol eső jelentéktelen falvak riasztását sem nappal, sem éjjel nem tartjuk szükségesnek.

Mégis feltehető, hogy legalább is a nappal bekövetkező légítámadás esetén a falvak legnagyobb részét nyilvánosan is riasztani fogják, fel kell sorolnunk azokat

a tennivalókat, amelyeket a falvakban végre kell hajtani. Az első ezek közül a tömegmegmozdulások levezetése.

Nem jó ugyanis, ha a támadás alatt a falvakban nagyobb tömegmegmozdulás játszódik le szabad területen, pl. vásár, hetipiac, körmenet, templomokból történő tömeges távozás, sportesemény, stb. Az ilyen tömegmegmozdulás észlelése ugyanis könnyen arra csábítja a megfélemlítő támadást végző repülőgépeket, hogy a tömeget géppuskával lökjék, vagy közeli bombát dobjanak. Légvédelmi riadókort tehát ezeket a tömegeket azonnal szét kell osztani és a lakóházakba, vagy egyéb épületekbe beküldeni. Egyébként is az a helyes, ha a falusi lakosság légítámadás alatt a házakban, a házak belsejében vagy óvóhelyen tartózkodik, nempedig a szabadban. A lakóházak belsejében a géppuskát, az esetleg ledobott bombák repeszel és légnymás ellen védeve van, míg a szabadban ugyanezek az életét veszélyeztetik. Különösen ajánlatos menedéket keresni a lakóházakban akkor, ha a repülőgépzörgést hallani lehet. Addig azonban a kertben, udvaron tovább lehet végezni a munkát.

Elsőtétítés

Különös gondot kell fordítani az elsőtétítés maradéktalan végrehajtására.

Tény ugyanis az, hogy a falusi lakosság ebben a kérdésben nem eléggé lelkiismeretes.

Ismételt ellenőrzések alkalmával megállapítást nyert már ez, sőt lélt ellenséges repülőgépek pilótái is egyöntetűen azt állították, hogy a falvakat éppen az elsőtétítés helytelen végrehajtása miatt jól felismerték. Egyet nem felejtünk el: a támadás elérésében megzavart repülő bombát oda szórja le, ahol fényt lát. Eléggond tehát egyetlen kivilágított ablak s az egész falu elpusztulhat.

A háziállatok védelme

Légítámadásokról a háziállatok védelmét is elő kell készíteni. Elsősorban az legyen a törekvésünk, hogy lábaszörményeinket, főképpen tűz esetén az istállókól könnyen ki tudjuk vezetni. A lovakat felkanyarozzuk, teheneinkre, borjakra kötőféket illesztünk, hogy szükség esetén az istállóból történő kivezetésük ne ütközzék nagyobb akadályokba. A szabadban legelő gulyákat, meneseket, nyájakat célszerű kisebb csoportokba szétosztani és ezeket a kisebb csoportokat erdőbe vagy fák alá behajtani, hogy a megfigyelés elől rejte legyenek.

Előfordult már, hogy a repülőgéppuskával gulyákat, csordákat, nyájakat is megtámadtak.

Tennivalók a ház körül

A lakóház körül a tűzoltásra vonatkozó megelőző intézkedéseket hajljuk végre. Megnézzük, van-e minden vizes ellenében viztartalék és amennyiben ez hiányoznik, az edényeket feltöltjük. Elkészítjük a kifizekendőköt, a tűzhorgot, a szikracsapót, a létrát; vagy legálábbis meggyőződünk arról, hogy ezek az eszközök készenlétben vannak-e. Célserű az ablakokat is kinyitni, mert ezáltal ablakbetöréseknek elejét vehetjük.

Magán a községházán légvédelmi riadókort különösebb intézkedni való nincsen. A légóltalmi parancsnok, vagy helyettese amúgy is ott vannak, vagy beérkeznek, ilyenkor a káryigyelő a templomtoronyban állandóan fenn van. Adott esetben a légóltalmi parancsnokot a károkról értesíti. A óltalmi parancsnok vagy helyettese kinyitja a tűzoltószint, meggyőződik arról, hogy az ott levő tűzoltófejszék rendben vannak-e, megnézi a lajtókat, fel vannak-e töltve vízzel és küldöme útján gondoskodik arról, hogy a tűzoltószerek vontatásához szükséges előmozgatókat a soronlevő gazdák készítsék elő. Ha a helyi légóltalmi parancsnok úgy látja jóknak, elrendelheti azt is, hogy a légvédelmi riadó jelzések az önkéntes vagy köteles tűzoltók, vagy azoknak egy külön csoportja a községházára azonnal vonuljon be.

A lakosság életvédelme

Meg kell még emlékeznünk a falvak lakosságának életvédelméről is. A falusi házak legtöbbszörének pincéje egyáltalán nincs, pince-óvóhely kiépítése tehát alig lehetséges. Igen kedvező a helyzet életvédelem szempontjából ott, ahol dombok vagy hegyekbe épített borpincék vannak, mert ezek többé-kevésbé biztonságos tekinthetők és így teljes védelmet nyújtanak. Ha ilyen nincs és az életvédelemről óvóhelyek útján akarunk gondoskodni, akkor nincs más megoldás, mint szükségszerű óvóhelyet építeni. Ez 4-5 személyes óvóhely, vagy tört vonalban vezetett nyitott vagy fedett árokóvóhely lehet, amelyet a falaj minősége szerint vagy kibélelünk, vagy pedig béleltlenül használunk fel. Laza homok talajban az árkot vesszőfonással, deszkával feltétlenül kibéleljük, míg a kemény, mészkőes, sziklás, vagy kemény agyagban vésett árokóvóhelyeknek a kibélelése nem feltétlenül szükséges. Ha csak mód van rá, inkább fedjük be az árokóvóhelyet, mert így a felülről hulló repeszek és a géppuskatűz ellen is védeve vannak az oda menekülők. Az árokóvóhelyet fedő földréteg vastagsága azonban 70 centiméternél vastagabb ne legyen, mert az ennél vastagabb, de 8-10 méternél vékonyabb földréteg csak fojtja a bombát, amely ennek következtében még nagyobb pusztítást okoz. Célszerű és ajánlatos az árokóvóhelyeket az erre vonatkozóan ki-

adott szabványtervek szerint megépíteni. A legkorszerűbb tapasztalatok alapján kialakult szabványtervek adják a legegyszerűbb és egyszerűbb megoldást. Egyéni elgondolások érvényesítésének nincs helye!

Az árokvöhelyeket lehetőleg fermett, nem pedig feltöltött, hordelek talajba kell építeni. A lazán feltöltött talajba épített övöhely még távolabbi robbanások hatására is igen könnyen beomlik.

Gondoskodni kell az árokvöhelyek megfelelő rejtéséről is. Akár néhány személyes, akár többek befogadására alkalmas árokvöhelyről van szó, célszerű az árkokat a környezethez fűvésítéssel, gyepfélék felrakásával, bokrosítással beolvasztani. Repülőgépről nézve ugyanis a felszíni talajtól eltérő színű fedő földréteg jellegzetesen elárulja az árokvöhelyet, ami nem kívánatos.

Ha a falusi háznak semmiféle övöhelye sincs, az ottlakók a ház belsejében keressenek menedéket. Nem mindegy azonban, hogy hová állunk. Ajtók, ablakok közeléből el kell távoznunk s lehetőleg a védett falsarkokban kell menedéket keresni. Légnyomás, repeszek és szilánkok ellen ezek a falsarkok védelem legjobban.

A mezőn dolgozók védekezése

Néhány szóban a mezőn dolgozó lakosság viselkedéséről is említést kell tennünk. Ők a falutól rendszerint nagyobb távolságra dolgoznak és így a légvédelmi riadóról akkor sem értesülnek, ha egyébként a faluban a harangokat félreverik. Gondoljon azonban mindenki arra, hogy háborúban élünk, légitámadás bármikor lehetséges.

ha tehát a mezőn dolgozó falusi lakosság motorzugast hall, akkor igyekezzenek fák alatt vagy árokparton elhelyezkedni, úgy, hogy felülről ne legyen észrevehető. A lovakat és más igás állatokat célszerű ilyenkor fahoz kötni, nehogy elfussanak.

Egyébként a falusi lakosság folytassa a munkát és mint mondtuk, csak akkor keressen menedéket, ha motorzugast hall, vagy a repülőgépeket már közvetlenül látja.

Az átvonulás után a munkát ismét nyugodtan tovább kell folytatni.

Készülünk fel minden eshetőségre!

A légvédelmi riadó utáni tennivalók attól függenek, hogy érte-támadás a falut vagy sem. Ha támadás nem érte, akkor az élet és munka rendes mederben tovább folyik. Ha bombalobos történt és esetleg tűzek, rombolások keletkeztek, akkor az egész falusi lakosság összefogott erővel, a legáltalános parancsnok irányítása mellett, a mentés, illetőleg a kárelhárítás munkáját azonnal megkezdji. A kárelhárítás szempontjából egyébként nem kell megvárni a légitámadás végét, hanem csak az ellenséges repülőgépek elvonulását és a kár bekövetkezése után haladéktalanul a legnagyobb erővel hozzá kell fogni azok leküzdéséhez.

Az elmondottakból a falvakra vonatkozóan az a tanulságot szűrhetjük le, hogy

bár falvakra vonatkozóan a légitámadás valószínűsége esekély, az óvatosság sosem árt és minden eshetőségre fel kell készülni.

Sertés vágására kaphat engedélyt.

A rendelet értelmében

40 kg-on aluli élősertést beszámlítás nélkül bárki eladhatja, illetve ilyet bárki vásárolhat.

A rendelet július 1-én lép hatályba.

A szarvasmarha és juh forgalmának és levágásának, valamint felhasználásának szabályozásáról szóló rendelet értelmében

a gazdálkodó a legelőterülete után meghatározott szarvasmarha és juh beszámlítási köteleességét ez év július 1-től november 1-ig köteles teljesíteni.

A beszámlítási köteleességét ezen a határidőn belül havonként egyenlő részletben kell teljesíteni. Az a gazdálkodó azonban, aki a legelőterületét után meghatározott vágóállat beszámlítási köteleességének teljesítésére legalább egy teljes vasúti kocsiirakomány vágóállatot a tájfelé és ezt július 31-ig az Allatforgalmi Központ kirendeltségének bejelenti, jogosult a kocsiirakomány vágóállatot egyszerre is beszámláltatni.

Az a gazdálkodó, akinek legelőterülete után vágóállat beszámlítási köteleessége kevesebb, vagy éppen annyi, mint amennyit egy vágóállat beszámlításával teljesíteni lehet, beszámlítási köteleességét július 1-e és november 1-e között bármikor teljesítheti. Az ilyen beszámlítási köteleesség teljesítése céljából több gazdálkodó együttesen is beszámlálthat egy vágóállatot.

A szántó- és rétterület után megállapított beszámlítási köteleességnek azt a részét, amelyet a gazdálkodó szarvasmarhával kíván, vagy sertés hiányában csak szarvasmarhával tud teljesíteni, ezirányú beszámlítási köteleességét 1944 június 1-től 1945 június 30-áig terjedő időben bármikor teljesítheti.

Tenyésztési vagy továbbtartási célra szolgáló szarvasmarhát vagy juhót a beszámlítási köteleesség teljesítésébe való beszámítás mellett gazdákönnyel ellátott gazdálkodók egymás között vásárlási nyilatkozattal is forgalomba hozhatnak. Ilyen esetben a szerződő felek a szarvasmarha vagy juh bízugszámszámát szabadon állapíthatják meg, azonban azzal a feltétellel, hogy a tenyészbika vagy igazsókör 3000 bízugszámszám, a tenyész- vagy fejőstehén a beállítási 2000 bízugszámszám, a borjú 500 bízugszámszám, az 1 éven felüli juh 300 bízugszámszám, az 1 éven aluli juh 100 bízugszámszám több nem lehet. A megállapodás szerinti bízugszámszámok az eladó szabad választású beszámlítási köteleességébe beszámíthatnak, illetve azzal a vevő beszámlítási köteleességét növelik. Ilyen esetben azonban a közzétett felügyelőség engedélyt adhat a gazdálkodónak arra is, hogy a megállapodás szerinti bízugszámszámokat a vevő bízugszámlítási köteleességének terhére, illetőleg az eladó bízugszámlítási köteleességének javára számolhassék el. Az engedélyt azonban csak akkor lehet kiadni, ha a vevő ilyenformán feleltem bízugszámlítási köteleességének eleget tud tenni.

A rendelet július 1-én lép hatályba.

Rendelet a burgonya, és az olajosmagvak forgalmának szabályozásáról

A Budapesti Közlöny június 27-iki száma közli a közellátásügyi miniszter 112.350—1944. K. M. számú rendeletét „a burgonya forgalmának és felhasználásának szabályozása tárgyában”, valamint a 112.500—1944. K. M. sz. rendeletét „az olajos

magvak és egyéb magvak, valamint a cukorrépa forgalmának és felhasználásának szabályozása tárgyában”.

A két nagyfontosságú rendeletet következő számunkban ismertetjük.

Megjelent az ipari növények és a szesz beszámlítását és forgalmát szabályzó rendelet

A Budapesti Közlöny június 25-iki száma közölte a közellátásügyi miniszter 112.400—1944. K. M. sz. rendeletét „az ipari növények és a szesz beszámlításának és forgalmának szabályozása tárgyában”.

A rendelet, amelynek ismeretéseire visszatérünk — részletesen szabályozza a nyers- (rost- és mag-) kenderkötő, áztatott kenderkötő, nyers legubozott lenkötő, gubóval és olajlenszalma (azaz

a rostonövények), a cirokszakáll, a mélgubótörök, a cukorrépa, a cikóriagyökér, a gyűszűvirág, a borsmentalevél és borsmentaszéna, a komló, a gumipitypang (taraxacum kok-saghyz), a dohány, végül a repa-, burgonya- és kukoricaszesz (azaz a szesz) beszámlításának, felhasználásának, szállításának szabályait, valamint

a szerződéses rostonövénytermelő textilárúhoz való juttatására vonatkozó intézkedést.

A cséplési szén biztosítása

A cséplési szénellátás terén az idén a tavalyinál is nagyobb nehézségek állanak fenn. Ennek ellenére az Anyaghivatal biztosítani kívánja a csépléshez szükséges szénmennyiséget. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara felhívja a figyelmét erre a körülményre és kéri, hogy

gondoskodni kíván a cséplési szén idejében leszállításáról, ehhez azonban szükséges, hogy a szénkereskedők kellő időben legyenek a gazdák megrendeléseinek birtokában — és így a maguk szerződéses Anyaghivatalnál az igénylést időben benyújthassák.

A szokásos cséplési szén szükségletét mindenki haladéktalanul rendelje meg annál a kereskedőnél, akinél a múltban a cséplési szénét beszerezte, természetesen a múlt évben felhasználta azonos mennyiségben. Az Anyaghivatal kérésre helyezi, hogy minden módos

Minden gazdának saját érdeke, hogy a fenti felhívásnak eleget téve, azonnal rendelje meg a szükséges szénmennyiséget szénkereskedőjénél.
Dr. Gesztelyi Nagy László sk. igazgató,
m. kir. gazd. főtanácsos, egyetemi nk. tanár.

Több kapálás — több kukorica

1. Kapálással a talajt porhanyósn tartjuk, a kiszáradástól óvjuk és a gázt irjuk. Kapáljunk sekélyen, mert a mély kapálással sokat elvágunk a kukorica gyökereiből.

2. Annyszer kapáljunk, ahányszor a talaj tömődöttsége és a gaz miatt szükséges. Tehát többször, mint általában eddig tettük. Nagyobb esők után, amikor a talaj megszáradt, azonnal kapáljunk.

mert az ilyen kapálás még egy esővel felér. Használjunk lókápat, így szaporább a munka, de a sorban, és ahová a lókapa el nem ér, kapáljunk kézzel is.

3. Fontos az aratás utáni kapálás: júliusban, augusztus elején. Ha aratás után kapálunk, a gaz nem nő meg újra és a talaj porhanyó marad. Nagy haszna ez a kukoricának, de elnyeri az utána következő veteményeknek is.

Megjelent a sertés, a zsir

a szarvasmarha és juh beszámlításáról és forgalombahozataláról szóló rendelet

A hivatalos lap június 22-iki száma közellátási miniszteri rendeleket közölt a sertés és zsidák beszámlításának és forgalmának, levágásának és felhasználásának szabályozásáról.

A sertés zsidadék forgalmának szabályozásáról szóló rendelet értelmében a beszámlítási köteleességét teljesítésére szánt híztsertést 1945 február 28-ig köteles a vásárlásra jogosított kereskedőnek vételre felajánlani vagy szállításra lekötöni.

A kötelezően beszámlítandó zsidák a vágástól számított nyolc nap alatt kell beszámláltatni, de a szabadválasztású beszámlítási köteleesség teljesítésére szánt minden egyéb zsidadékot 1945 június 30-ig lehet bármikor beszámláltatni.

Abban az esetben, ha a nyilvántartó hatóság megállapította, hogy a gazdálkodó zsidák beszámlítási köteleességét csak úgy tudja teljesíteni, ha híztsertést szolgáltat be és a gazdálkodó soványsertés, valamint hízoló takarmány birtokában van, hatósági felszólításra már február 28-a előtt

köteles sertés beszámlítására.

Ha azonban a gazdálkodónak esupán sertése van és hízoló takarmánnyal nem rendelkezik, akkor arra is kötelezhetik, hogy hús beszámlítási köteleességét soványsertés beszámlításával teljesítse.

A rendelet megengedi, hogy azok a gazdálkodók, akik engedély alapján konvenciók esedeik és sommas munkáinak szalonna- és zsidákigletének fedezésére sertést vágnak, a levágott sertés húsát húsbeszámlítási köteleességük teljesítésére beszámlálthassák.

A rendelet a továbbiakban intézkedik a sertésforgalomban a kijelölt kereskedők útján való lebonyolításáról, valamint a sertéseknek a húsiparos által vágási utvány alapján történő feldolgozásáról.

A rendelet a magánvágásra vonatkozóan úgy intézkedik, hogy magánhúztartások vágási engedély alapján vághatnak sertést, mely azonban esupán legalább 100 kg súlyú sertés vágására adható. Minden négy személyből álló háztartás ebben az évben is egy

Dohánytermesztési verseny

A Dohánytermelők Országos Szövetsége a dohány minőségi természetének általános és nagyjelentőségére való tekintettel és az okeszerű dohánytermesztésre való buzdítás céljából 1944. évben *dohánytermesztési versenyt rendez*. A dohánytermesztési versenyben minden kistérségi dohánytermelő résztvehet, aki a részére engedélyezett területtel dohánnyal beültette, valamint az az okleveles gazdatiszt is, aki a gazdaság dohánytermesztését önállóan vezeti. Ugyanigy résztvehetnek a versenyben a dohánykertészek, a munkavezetők, akik a dohánytermelés munkálataira szerződtek. Minden versenyre jelentkező dohánytermelő a Dohánytermelők Országos Szövetségétől bejelentőlapot kap, amelyre a versenyen résztvevőknek pontosan ki kell tölteniük és a bejelentőlapot annak kézhezvételétől legkésőbb június 10-ig a Dohánytermelők Országos Szövetségének címére, Budapest, IX., Üllői út 25. szám alá vissza kell küldeniük.

A zsidók összeköltöztetése Budapestén. Június 24-én estig befejeződött a zsidóknak összeköltöztetése, illetve a kijelölt házakba való beköltöztetése. Ezzel kapcsolatban a főkapitányi rendeletet adott ki, amely szerint a zsidók csak 11 és 17 óra között hagyhatják el hazáikat, kizárólag betámasztás, gyógykezelés, tisztálkodás céljából.

A mezőgazdasági célra használt petróleum ára

A Budapesti Közlöny június 25-iki száma közölte a közellátásügyi miniszter 31.600—1944. K. M. számú rendeletét a mezőgazdasági célra használt petróleum árának megállapításáról.

A rendelet értelmében a keveretlen állapotba forgalomba hozott és mezőgazdasági célokra motorok hajtására szolgáló festett petróleum legmagasabb ára 100 kg-ként, hordóban, 4,80 pengő.

A rendelet június 18-iki hatállyal életbelépett.

Módosították a vidéki üzletekre vonatkozó zárórendeletet

A hivatalos lap június 22. számában megjelent a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 76.000/1944. K. K. M. számú rendelete a vidéki nyitvatartási üzletek nyitása és zárása idejének szabályozása tárgyában. Ez a rendelet részben hatályon kívül helyezi az üzleti zárórát szabályozó 55.000/1944. K. K. M. számú rendeletet és a vidéki üzleti záróra tekintetében főleg szociális vonatkozásokban jelentős változásokat, illetőleg enyhítéseket hoz.

A rendelet nem érinti a Budapest székesfőváros, továbbá Kispeszt, Pestszentkereszt, Pestszentlőrinc, Budapest-Rákospalota és Újpest megyei városok területére eddig érvényben volt nyitvatartási és zárási időpontot, míg az ország többi részében az üzletek nyitvatartási és zárási időpontját a helyi hatóság — városokban a polgármester, községekben a II. fokú iparhatóság — állapítja meg.

Az üzletnyitásra megállapított időpontotól az üzletzárásra megállapított időpontig tíz óra és tíz perces nyitva tartani azok az üzletek, amelyekben a közellátás érdekében szükségesek a tejszövetkezetek, a tejipari üzemek fenntartásának, a tejfeldolgozásnak, a tejfeldolgozó telepeknél, valamint az állami és a népi vállalatoknál, továbbá bármilyen textilüzletben, ideértve a kőszövő, kőszövő- és rövidruhákat (férfi vagy női), illetve sapkákat, cipőket, esernyőket, papírt és írószert, vasárut, edényt, háztartási cikkeket és festéket, üveget és porcellánt, valamint villamosági és villanyfelszerelési cikkeket árusítanak.

Fontos közellátási érdek a tejszövetkezeti hálózat és a tejipari üzemek fenntartása

A Tejtermelők és Tejszövetkezetek Országos Szövetsége most tartotta meg évi közgyűlését, amelyen a földművelésügyi miniszter Battha Pál államtitkár képviselte. Felsőörsi Nagy Pál elnöki megnyitójában rámutatott a tejjel kapcsolatos problémákra, ezek közül elsősorban az árkerdesz rendezésére.

Battha államtitkár beszédében közölte, hogy a kormányzat fontos feladatának tartja a tejszövetkezeti hálózat és a tejipari üzemek fenntartását és fejlesztését, mert ez honvédelmi és közellátási érdek. A szvinvalomlát jövedelmezőség nélkül nem lehet fenntartani s ha kért árat nem is lehet a termelők részére biztosítani, a tárcá más módon lesz a gazdák segítségére.

Fontos feladat a tejipar fenntartása és fejlesztése, el kell kerülni a tejipari berendezések elavulását és ezért a földművelési kormányzat a tejfeldolgozóipar részére is biztosítani kívánja a legszükségesebb anyagok, eszközök és gépek beszerzését.

Dr. Lenck Jenő jelentésében rámutatott arra, hogy a tejtermelési

üzletek, amelyekben élelmiszert, tűzfelőelőanyagot, továbbá bármilyen textilanyagot, ideértve a kőszövő, kőszövő- és rövidruhákat (férfi vagy női), illetve sapkákat, cipőket, esernyőket, papírt és írószert, vasárut, edényt, háztartási cikkeket és festéket, üveget és porcellánt, valamint villamosági és villanyfelszerelési cikkeket árusítanak.

Ha az illetékes hatóság déli üzletzárást rendelt el, ennek időtartama alatt természetesen az ilyen üzletek is kötelesek zárva tartani.

A nyitvatartási kötelezettség alól az említett üzletek kivételével csak akkor mentesülhetnek, ha az üzletlajdalonos bevonulása, betegség, valamely családtagi esemény vagy más elháríthatatlan akadály miatt kénytelenek zárva tartani. A zárvatartás kezdő időpontját, okát, valamint az üzletlajdalos újabb megnyitásától időpontját azonban ilyenkor is az elsőfokú iparhatóságnak ajánlott levélben azonnal be kell jelenteni és ezenfelül a zárvatartás okát az üzletlajdalos adatait is szembesítően fel kell tüntetni.

1943-ban kedvezőtlen volt a hivatalos tejár — a rendkívüli viszonyoknak megfelelően — inkább a fogyasztási mint a termelői érdeket védte meg.

Emelkedés volt azonban tapasztalható az általános csökkenéssel szemben a falusi tejszövetkezeteknél és a szövetkezetnél nyitvatartott egyéb falusi tejjelgyűjtőknél, mert ezek tejjelminősége az előbbi évvel szemben 13 százalékkal szaporodott. Ez feltétlenül a pontrendszer kedvező hatására vezethető vissza.

A nagybővű tejipari vállalatok 1943-ban annyi tejjel sem rendelkeztek, mint amennyivel a háború előtt márkázott vaj készült, most pedig ebből a mennyiségből kellett a főváros és számos vidéki város igényigényeit kielégíteni. A tejjelminőség biztosítását, azonkívül vaját készíteni és általában tejtermékekkel a közellátást segíteni. A főváros és általában a környéki városok tejjelátására a budapesti vállalatokhoz 1943-ban 13 százalékkal kevesebb tej érkezett, mint az előző évben, bár a forgalombahozott tejnek 17 százaléka a vállalatok vidéki saját és vajfeldolgozó telepeiktől voltak kénytelenek elvonni.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Az elmúlt héten az érdeklődés változatlanul a német megtorlás felé irányult. A német haditehnikai csodálatos alkotása.

A lényegében még mindig titkosított „meteor-bomba” szinte szünet nélkül ontja a pusztulást Londonra és Dél-Angliára.

Érdekes, hogy az angol újságok sorra panaszkodnak a megtorlás keményesége miatt és mind sürűben emlegetik a pápát, akitől beavatkozást remélnék a bombázás folytatásának megszüntetése érdekében. Persze, amikor az angol repülők éjjel és nappal zúdították bombaterheit Berlinre, a német és megszállt városok lakóegyezdéire, szó sem esett emberieségről, belátásról az angol lapokban. Akkor diadalmasan harsogtak, hogy Berlin, vagy egyik másik város „együttlen lángtenger”; Churchill és Roosevelt pedig hangoztatták, hogy a német ellenállást a polgárság lekieryezék megterével kell meggyengíteni. Most, amikor a kétvégű bot keményen ver végig az angolszászok, egyszerre ráemlékeznek az irtalmas, emberies szölamokra...

A keleti fronton a bolsevisták a finn arcvonalon támadnak a legkeményebben. A maroknyi testvér-

nép hősiösen harcol és súlyos veszteségek árán tudott csak lenyugtelen előrehaladást tenni a bolsevista hadsereg.

A déli, olaszországi arcvonal az angol-amerikaiak lassan, súlyos veszteségek árán tudnak csak felé előrenyomulni.

A légiháborút az angolszászok a német, szövetséges és megszállt népek városainak lakóegyezdéi ellen folytatják. Utóbb Magyarországon ellen is két terrortámadást hajtottak végre, amelyekről a hivatalos jelentés alapján más helyen közöljük.

Az inváziós seregek Normandiában lönyegtelen előrehaladást tettek. Meg kell jegyeznünk, hogy a Normandiában, Cherbourgban elért és nagyon drága angolszász előrehaladásról, Németországon úgy vélekednek, hogy az az inváziós seregek megsemmisítésének és az invázió meghűsítésének, egyező a végleges győzelemnek természetes előfeltétele. Nem szorul ugyanis bizonyításra az, hogy az angol-amerikaiak csak akkor verhetik meg Európában, hogyha Európába bejönnek. Ezért hatott idegesítőbben Németországra és a németekre az invázió állandó halogatása, mint annak megkezdése.

Csak zsidót kezelhetnek a zsidó orvosok

A hivatalos lap június 23-i száma kormányrendeletét közöl a zsidók orvosi gyakorlatáról és orvoskamari tagságának szabályozásáról.

A rendelet értelmében

a zsidó orvosok csak zsidó személyket gyógykezelhetnek. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az elsősegélynyújtás esetére és a honvédelmi munkakötelezettség címen igénybe vett zsidó orvos orvosi tevékenységére.

A rendelet értelmében a zsidó orvosok kötelesek az utcán, a kapujában, a lépcsőházban, vagy a rendelőjük be-

járatánál elhelyezett névtáblájukat szembetűnő zsidó csillaggal megjelölni.

Az orvosi kamarába zsidót felvenni nem szabad. Az orvosi kamarák névjegyzékében a jelen rendelet hatályba lépése előtt bejegyzett zsidó orvosok az orvosi kamarában semmiféle írszergyet nem viselhetnek és kamarai választójogot sem gyakorolhatnak.

A rendelet büntető rendelkezéséi há hónapig terjedő elzárással sújtják azokat, akik a rendeletbe foglaltakat megszegik. A rendelet a kihirdetését követően 15. napon lép hatályba és végrehajtásáról a belügyminiszter gondoskodik.

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK Cukornélküli befőzés

Kellő besűritéssel mindenféle gyümölcsből készíthetünk lekvárt cukornélkül is.

Első és legfontosabb dolog természetesen a tisztaság. A befőzőedényeket tisztítsuk meg és bő vízben többször öblözzük át. Ezeket lúgos, langyos vízbe áztadjuk, majd üvegmosókefével jól kimosoljuk, homokkal vagy sóval tisztítjuk. Az üvegeket nem kell ruhával kitorolni, hanem szajkálal felé fordítva, hagyjuk, hogy megszáradjanak. Fokozottabban kell vigyázni a tisztaságra a cukor nélküli befőzésnél, mert ilyen esetben a legkisebb bomlás is megrontja a befőtelt.

Cukornélküli befőzésnél különös gonddal ügyeljünk arra, hogy teljesen hibátlan gyümölcsöt használjunk fel. Színpot legjobban kristálycukorból főzni, részben.

A megmosott, besűrgött és megtisztított gyümölcsöt összezzuza, egyenletes tűzön, gyakori kavargatás mellett

addig forraljuk, míg a merőkanálból nem eszrog ki, hanem lassan, nagyobb darabokban szakadozik le róla. Az izzékkor teljesen tiszta, magas cserepáncsba töltsük és sütes-főzés után a kihűlt tűzhelysütőbe, vagy kemencébe tesszük, hogy a teteje megkerekedjen. Lekötözve, száraz, szellős helyre tesszük. Befőtelt saját levében tehetjük el leves gyümölcsből, pl.eper, szeder, málna, cseresznye, meggy, ribizikéből. Ezeket bő vízben megmosuk, majd szűrőkanállal kiszedve s jól lecsurgatva, egyenesen a befőtés üvegekbe rakjuk. Az üvegek tetejére kevés szőlőszőlőt teszünk, majd a forrástól számított 30 percig főzzük és ezt az eljárást megesszer megismételjük. Ha módunkban van kevés cukorral eltenni ezt a befőttelet, akkor 1 kg-ra 10—15 deka tört cukrot számítva, az üvege rakott gyümölcsöt teregetünk beszőrgük úgy, hogy legfeljebb is cukor és a szalicil kerüljön.

Kánya Terézia.

SZERKESZTŐ ÜZENETEK

V. A. Besenyőtelek. A beküldött 16 pengővel előfizetése 1945 május 31-ig van rendezve. Üdvözlét.

RÁDIÓ

BUDAPEST I.: Július 9-én, vasárnap 15 órakor: I. Süss Gábor: „BALESETEK ES TŰZVESZÉDELEM CSEPLESKOR”. — 2. Dr. Beresnyai-Janosits László: „KAPALJUNK ARATÁS UTÁN IS.”

BUDAPEST II.: Július 4-én, kedden 17.30 órakor: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA”. — Július 8-án, szombaton 17.30 órakor: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA”.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése június 30-án lejárt, hogy a csatlolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedésükkel beküldjék, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Negyedévre — 2.— P
Félévre — 4.— P
Égész évre — 8.— P
A VASARNAP kiadóhivatala, Budapest, V., Bathory-utca 24.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ES FÖLDMIVES SZÖVETSEG
FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:
MAYER EMIL
SZERKESZTŐ: BARTÓSS KÁROLY
Alföldi Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bp., Nyugatos-ú, 3, Nyomdaért feloldó. Kész. István.